

Transformační proces v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj realizuje na svém území proces transformace pobytových sociálních služeb. Proces transformace vychází ze strategického materiálu Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb)

Do procesu transformace pobytových sociálních služeb je zapojeno 10 příspěvkových organizací kraje. Realizací transformace pobytových služeb bude lidem se zdravotním postižením umožněno žít přirozeným způsobem života, jakým žijí jejich vrstevníci, tzn. bydlet v přirozeném prostředí, vzdělávat se, pracovat či navazovat partnerské vztahy. Realizovány budou projekty umožňující lidem vytvářet si vlastní domov mimo mnohdy nedůstojné podmínky velkých a zastaralých ústavů. V rámci procesu transformace budou stávající ústavní sociální služby transformovány na menší zařízení komunitního typu.

Cílem transformace je jednoznačné směřování k poskytování sociálních služeb dosažitelných v přirozeném místě a čase všem, kdo je potřebují. Důraz je kladen na společné soužití všech lidí bez výjimky. Nepřípustná je segregace a soustředění lidí se zdravotním postižením do jedné dané lokality a navíc bez úzkého propojení s místním společenstvím.

Jedná se o služby, které naplňují základní zásady dle § 2 zákona o sociálních službách, vycházejí z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, ale naopak posilují sociální začleňování osob. Sociální služby jsou poskytovány v náležitě kvalitě tak, aby byla vždy respektována lidská práva a základní lidské svobody. K hlavním znakům těchto služeb patří fakt, že:

- jejich cílem je zlepšit kvalitu života lidí,
- umožňují a podporují využívání běžných zdrojů (veřejných služeb, neformálních zdrojů – rodina, sousedé),
- nevytváří závislost na službě, ale odpovědnost převádí na nejbližší okolí člověka jdou za člověkem do běžného prostředí a jsou poskytovány jen v případě, kdy jsou potřeba.

Tyto pobytové služby budou poskytovány tak, aby se co nejvíce přibližovaly přirozenému prostředí. Tento požadavek je charakterizován především:

- malou kapacitou zařízení (snížit kapacitu zařízení v souladu s dobrou praxí EU, podle níž by počet obyvatel jednotlivých bytů či budov měl odpovídat velikosti malé skupiny, jako je například velikost rodiny),

- vybavením (zařízení ani oblečení a způsob vzájemného oslovování personálu nesmí připomínat nemocnici či jiné zdravotnické zařízení),
- režimem a způsobem života klientů (individualizovaný režim),
- umístěním v běžné zástavbě.

Za účelem organizačního zajištění procesu transformace pobytových sociálních služeb vznikly v příspěvkových organizacích MSK transformační týmy, ve kterých poskytuje podporu externí odborník, a ve kterých se vyjednává strategie procesu transformace. Dalšími členy týmu jsou ředitel zařízení, sociální pracovník, pracovník v přímé práci a další pracovníci dle potřeby organizace. V každém z transformačních týmů (celkem 10 týmů) pracují také 2 zástupci z odboru sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, kteří se pravidelně účastní jednání týmů. Setkání týmů se konají pravidelně cca 1x měsíčně, dle potřeby zařízení i častěji.

Zároveň vznikla Krajská koordinační skupina pro transformaci, jejichž členy jsou zástupci z příspěvkových organizací připravujících se na proces transformace a zástupci odboru sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Skupina se schází dle potřeby, max. 1x za 1 – 3 měsíce, slouží k výměně informací a zkušeností z jednotlivých příspěvkových organizací.

Pro výměnu informací mezi zástupci zřizovatele v transformačních týmech a vedením odboru sociálních věcí, mezi pracovníky zapojenými do procesu transformace navzájem slouží pravidelné setkávání všech zúčastněných osob na tzv. operativních schůzkách oddělení sociálních služeb k transformaci.

Do tohoto procesu jsou zahrnuta také dvě pracoviště Harmonie, příspěvkové organizace.

1. Za Drahou 3 v Krnově, kam se na přechodnou dobu vystěhovali klienti z bývalého zařízení v Jindřichově
2. B. Smetany 35, Město Albrechtice, bývalé zařízení Krajánek, příspěvková organizace.

Zpracovala:

Mgr. Magdalena Bednářová

KÚ MSK, sociální odbor